

ՓՐԿԵԼ ԱՐԵՎՄՏԱՀԱՅԵՐԵՆԸ՝ ՄԵԼԳՈՆՅԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ՆՈՐ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅԱՆ ՕԳՆՈՒԹՅԱՄԲ

ՀՍՄՄԻԿ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ



Մելգոնյան կրթական հաստատության փակման հարցն ու շենքի հետագա ճակատագիրն արդեն տեւական ժամանակ Հայաստանի և Սփյուռքի լայն շրջանակների ուշադրության և մտահոգության կենտրոնում են:

Մելգոնյան կրթական հաստատության կենսագրության սկիզբը 1921թ. է, երբ Կարապետ Մելգոնյանը կտակ է կազմում և իր ունեցվածքը նվիրաբերում Պոլսո հայոց պատրիարքին՝ պայմանով, որ նա այդ գումարով դպրոց կառուցի: 1925 թ. կնքվում է գործարք, որով Պոլսո հայոց պատրիարք Զավեն Եղիայանը ՀԲԸՄ-ին է փոխանցում դպրոցի տնօրինության հետ կապված բոլոր արտոնությունները: Համաձայն այդ պայմանագրի՝ ՀԲԸՄ-ի տնօրինության տակ են անցնում հաստատության շարժական ու անշարժ

գույքը, սակայն պայմանով, որ ՀԲԸՄ-ն պարտավոր է պահպանել հաստատությունը:

1926-ին նույն համաձայնագրում կատարվում են լրացումներ, և ՀԲԸՄ-ն ազատվում է բոլոր սահմանափակումներից և դառնում Մելգոնյան վարժարանի լիիրավ սեփականատեր: Հաստատությունն իր դրները բացում է 1926-ին ու իր գործունեությունը շարունակում է մի քանի տասնամյակ:

2004 թ. մարտի 14-ին ՀԲԸՄ վարչությունը միաձայն որոշում է կայացնում փակել հաստատությունը: Դպրոցի փակման առնչությամբ դատավարություններ են կայացել Կիպրոսում և ԱՄՆ-ում, սակայն երկու պետությունների դատարանները հարցը որոշել են հոգուտ ՀԲԸՄ-ի: Հետեւաբար իրավական ճանապարհով անհնար է պայքարել դպրոցի բացման համար:

Կիպրոսի կառավարությունը հաստատության գույքի մի մասն արգելադրել է: Դպրոցն ընդգրկված է պետական հուշարձանների ցանկում: Արգելվում է քանդել շենքը և կառավարության որոշմամբ

կարող է օգտագործվել միայն որպես կրթական կամ մշակութային հաստատություն: Սարսափելի վիճակում է դպրոցի գրադարանը:

«Մելգոնյան դպրոցի վերածնունդ» նախաձեռնող խումբն ավելի քան մեկ տարի գործունեություն է իրականացնում Մելգոնյանի հիմքի վրա հայկական դպրոց կառուցելու համար:

Նախաձեռնող խմբի անդամներից **տեր Մեսրոպ քահանա Արամյանը** փաստում է, որ տեղի են ունեցել բազմաթիվ հանդիպումներ Կիպրոսի կառավարության բարձրաստիճան ներկայացուցիչների հետ: Տեղի են ունեցել հանրային լսումներ՝ կրթության ոլորտի մասնագետների ու գործարարների մասնակցությամբ: Տեր հոր ներկայացմամբ՝ բազմիցս դիմել են ՀԲԸՄ-ի ղեկավարությանը, առաջարկությամբ վարձակալել շինությունը եւ ստեղծել 21-րդ դարի չափանիշերին համապատասխանող դպրոց, սակայն ՀԲԸՄ-ն որեւէ պատասխան չի տվել:

Արամյանի ներկայացմամբ՝ եթե ՀԲԸՄ-ն շարունակի լուր քաղաքականություն իրականացնել, ապա նախաձեռնող խմբի անդամները կշարունակեն Կիպրոսում հայկական դպրոց կառուցելուն ուղղված ջանքերը: Նրանք մտադիր են Նիկոսիայում Մելգոնյանի հիմքի վրա նոր դպրոց կառուցել: Մշակվել է ծրագիրը, որը, ըստ Գործարարների միության նախագահ Արսեն Ղազարյանի, շատ լավն է եւ աշխատող: «Ներդրումային ծրագիրը բազմաթիվ գործարարների հավանությանն արժանացավ եւ օր առաջ պետք է կյանքի կոչվի», Մելգոնյան կրթական հաստատության «Փառավոր անցյալ, անորոշ ներկա» խորագրով պատմա-իրավաբանական ուսումնասիրության ներկայացման ժամանակ «Ազգ»-ի հետ զրույցում ասաց Արսեն Ղազարյանը: Տեր Մեսրոպ քահանա Արամյանն էլ փաստեց, որ կա մարդկանց մի խումբ, որ պատրաստ է ներդրումներ կատարել:

Նա հավելում է, որ ԵՄ-ն արեւմտահայերենն անհետացող լեզուների շարքում է դասել եւ անհետացող լեզուները պաշտպանելու քաղաքականություն մշակել: Այսօր արեւմտահայերենի պաշտպանության խնդիր կա, Կիպրոսն էլ, որպես ԵՄ անդամ պատրաստ է արեւմտահայերենի պաշտպանության ծրագիր իրականացնել:

«Կիպրոսում այսօր չկա արեւմտահայերենով ուսուցանվող ավագ դպրոց, եւ երկիրը ողջունում է այդ բացը լրացնելու նախաձեռնությունները: Հետեւաբար, Մելգոնյան նոր դպրոցը հրաշալի օրինակ կարող է հանդիսանալ»:

Իրավական ճանապարհով հարցի լուծման բանալին անհնար է գտնել, հետեւաբար պետք է որոշման վրա ազդել հասարակական կարծիքի օգնությամբ: Արամյանն ասաց, որ նախատեսվում են նմանատիպ լսումներ անցկացնել հասարակական տարբեր շերտերի մասնակցությամբ եւ հիմք դնել հայկական դպրոցի մրցունակության համար: Այս տարի լրանում է դպրոցի հիմնադրման 85-ամյա հոբելյանը: Մելգոնյանի տարբեր տարիների շրջանավարտները մայիսին Հայաստանում կկազմակերպեն տոնական միջոցառում: